

Από τα Θρανία της Αγγλικής Σχολής στις μάχες των Κοκκίνων - Η ιστορία του Erol Yücesoy (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό Σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο δημοσιεύτηκε από το [αφοα](#) στις 27/10/23.

Περιεχόμενο

Από τα Θρανία της Αγγλικής Σχολής στις μάχες των Κοκκίνων - Η ιστορία του Erol Yücesoy

Του Αντώνη Αντωνίου*

Ο Erol Yücesoy γεννήθηκε το 1941 στη Νήσου, όπου υπηρετούσε εκείνη την εποχή ο κτηνίατρος/χειρουργός πατέρας του.

Το 1953 πήγε για ένα χρόνο σε τουρκικό σχολείο, όμως τον έπεισε ο αδελφός του να πάει στην Αγγλική Σχολή (ΑΣ), αφού την θεωρούσε το καλύτερο σχολείο. Ήταν επίσης το πιο φθηνό σχολείο Μέσης Εκπαίδευσης με δίδακτρα μόνο £9 τον χρόνο.

Πράγματι ο Erol βρήκε στην ΑΣ ένα πολύ καλό περιβάλλον. Εξαιρετικοί καθηγητές που είχαν στενές σχέσεις με τους μαθητές και πολύ καλό ακαδημαϊκό επίπεδο. Ο Erol ενθουσιαζόταν και με τις εξωσχολικές δραστηριότητες, στις οποίες ήταν πολύ δραστήριος: Έπαιζε καλαθόσφαιρα και πετόσφαιρα, ήταν αθλητής στίβου και, πάνω απ' όλα, ήταν αρχηγός της ομάδας ποδοσφαίρου. Με ενθάρρυνση από τους καθηγητές του έγραφε στο περιοδικό της Σχολής, τόσο στα Αγγλικά όσο και στα Τουρκικά.

Στην ΑΣ ο Erol βρήκε μια καλά δεμένη κοινότητα και ένα ασφαλές περιβάλλον, παρόλο που το 1954-60, όταν ήταν μαθητής, ήταν μια πολύ δύσκολη περίοδος. Η καταπληκτική πλειοψηφία των Ε/κ μαθητών ήταν φιλικοί: «Μόνο ένα 10% δεν ήταν τόσο φιλικοί – απλά μας απέφευγαν».

Τα παραγμένα χρόνια

Εκείνη την εποχή η ΑΣ βρισκόταν κάτω από τον αυστηρό έλεγχο του Διευθυντή Griffin, για τον οποίο ο Erol λέει: «Ήταν αυταρχικός και αδιάτακτος. Όταν ήρθε στη Σχολή είχε ήδη αρχίσει τη δράση της η ΕΟΚΑ. Οι απόψεις του ήταν ταυτόσημες με του κυβερνήτη Harding».

Όμως οι μαθητές, όπως και ο Erol, ένιωθαν ότι στη Σχολή υπήρχε εμπιστοσύνη. Έτσι, όταν διαπίστωσε τη Δευτέρα 5 Μαρτίου 1956 ότι την προηγούμενη Παρασκευή τοποθετήθηκε βόμβα στην τάξη του ένωσε βαθιά απογοήτευση – ούτε θυμό ούτε μίσος. «Είναι μετά από χρόνια που συνειδητοποίησα πόσο αδιάτακτη πράξη ήταν», λέει ο Erol. Τότε ένιωθε απογοήτευση, διότι για το υπόλοιπο της χρονιάς υποχρεώθηκαν να κάνουν μάθημα στην κρύα Αίθουσα Εκδηλώσεων. Ίδια ήταν τα συναισθήματά του όταν η ΕΟΚΑ προσπάθησε να κάψει την Αίθουσα Εκδηλώσεων, όταν κυκλοφορούσαν φυλλάδια ή όταν αναγράφονταν συνθήματα στους πίνακες των τάξεων.

Δηλώνει ότι ως Τουρκοκύπριος είχε επίγνωση του Τουρκισμού του, όπως τον αποκαλεί. Οι συνθήκες όμως που επικρατούσαν στη Σχολή δεν ενθάρρυναν την ανάπτυξη του εθνικισμού. Έτσι, δεν ήταν ο Τουρκισμός το κυρίαρχο στοιχείο της ταυτότητας του Erol αλλά η ιδιότητά του ως μαθητής της ΑΣ: «Δεν είχαμε αναπτυγμένα εθνικιστικά αισθήματα. Ποτέ δεν πέρασε από το μυαλό μας για αντίποινα. Εκτιμούσαμε πολύ τους Ε/κ συμμαθητές μας. Η φιλία μας ήταν πολύ δυνατή και δεν νιώθαμε τότε ότι κινδυνεύαμε». Δείχνει με μεγάλη χαρά φωτογραφίες με συμπαίκτες του στις ποδοσφαιρικές ομάδες (όπου ήταν αρχηγός). Ιδιαίτερα όμως στέκεται στην εκδρομή με ποδήλατα από τη Λευκωσία στην Κερύνεια με Ε/κ και Μαρωνίτες φίλους του, τον Πεππή, τον Πανίκο και τον Αντρέα.

Στα Κόκκινα

Με την αποφοίτησή του το 1960, ο Erol βρήκε εύκολα δουλειά σε τράπεζα, την Türk Bankası, όμως το 1962 φεύγει για την Άγκυρα, όπου γράφεται στο Πανεπιστήμιο. Τα γεγονότα του 1963-64 τον βρίσκουν δευτεροετή φοιτητή. Οι δολοphonίες, οι θάνατοι και η βία της περιόδου εκείνης επηρεάζουν τον τρόπο σκέψης του.

Ο ίδιος πιστεύει ότι «όταν είσαι μειοψηφία, βλέπεις την πλειοψηφία οπλισμένη, πολύ πιο δυνατή, νιώθεις φόβο. Υπάρχει αβεβαιότητα και βρίσκεσαι σ' ένα αδιέξοδο. Αυτές οι συνθήκες μου ξύπνησαν εθνικιστικά αισθήματα και ένιωθα την ανάγκη να αντιδράσω». Είναι τούτη την εποχή που αρχίζουν να αναπτύσσονται τα εθνικιστικά αισθήματα στον Erol. Αυτά τα αισθήματα εθνικισμού και πίκρας δυνάμωσαν όταν βρέθηκε στα Κόκκινα. Από την άλλη, υπάρχουν Τ/κ που διατυπώνουν την άποψη ότι η εμπειρία των Κοκκίνων έσπρωξε αρκετούς από τους Τ/κ εθελοντές προς τα αριστερά, καθώς εκτίμησαν πως τα γεγονότα του 1964 υποδαυλίστηκαν από τον ιμπεριαλισμό, ο οποίος επηρέασε τις κυρίαρχες ομάδες και στις δύο κοινότητες. Είναι ενδιαφέρουσες οι τοποθετήσεις ανθρώπων όπως ο Hüseyin Angolemli, Özker Özgür, Naci Talat και Alpay Durduran.

Την άνοιξη του 1964, ο Erol κατατάσσεται εθελοντικά μαζί με πεντακόσιους άλλους φοιτητές σε σώμα για να έρθει στα Κόκκινα. Περνά από εντατική εκπαίδευση για ενάμιση μήνα σ' ένα χωριό 50 χιλιόμετρα έξω από την Άγκυρα: «Ήμασταν όλοι εθελοντές», λέει. «Κανένας δεν μας υποχρέωσε. Κάποιοι Τ/κ φοιτητές αρνήθηκαν να καταταχθούν. Πιθανόν να φοβήθηκαν. Φύγαμε από τη Μερσίνα και δεν μας συνόδεψαν Τούρκοι αξιωματικοί. Όλοι μεταφέραμε οπλισμό».

Ο Erol αναφέρει: «Χρησιμοποιήσαμε διαφόρων ειδών βάρκες. Κάποιες ήταν παλιές και έμπαζαν νερά. Εγώ μαζί με είκοσι άλλους ήμασταν πάνω σε πολεμικό πλοίο. Ήμασταν χωρισμένοι σε πέντε ομάδες mücahit, κάθε ομάδα με τον υπεύθυνό της. Μας σκόρπισαν κατά μήκος της πρώτης γραμμής αντιπαράθεσης. Εγώ τοποθετήθηκα στα δυτικά, προς τη μεριά του Παχύαμμου».

Ψάχνοντας στα αρχεία των Ε/κ εφημερίδων δεν φαίνεται να καταγράφεται αυτή η είσοδος Τ/κ φοιτητών την άνοιξη του 1964. Υπάρχουν μόνο αναφορές το καλοκαίρι του 1964 για ύπαρξη Τούρκων στα Κόκκινα, τους οποίους αποκαλούν «γιουρούκηδες».

Όταν έφτασαν στα Κόκκινα η πλειοψηφία των κατοίκων δεν μιλούσε Τουρκικά και, κατά την παραμονή τους εκεί, άρχισαν να διδάσκουν τους κατοίκους την τουρκική γλώσσα.

Ο Erol παρέμεινε στα Κόκκινα σχεδόν δύο χρόνια. Αυτό που ξεχώρισε σ' αυτή την εμπειρία του ήταν η έλλειψη φαγητού. Έτρωγαν φασόλια, λουβιά, πατάτες και λίγο ψωμί, και συχνά παραπονιούνταν στον Διοικητή.

Λέει χαρακτηριστικά: «Συχνά, όταν μαγείρευαν οι Ε/κ από την άλλη πλευρά και οι μυρωδιές έρχονταν προς το μέρος μας, αυτό ήταν μαρτύριο. Η απόστασή μας ήταν μικρή, γύρω στα 150 μέτρα. Γνώριζαν οι Ε/κ για την έλλειψη φαγητού. Μια φορά κάποιος Ε/κ στρατιώτης στάθηκε απέναντί μας και κρατούσε επιδεικτικά ένα ολόκληρο κοτόπουλο και μας φώναζε: “Ρε, θέλεις πουλί να φάεις;”».

Νερό είχαμε, αλλά όχι ζεστό νερό για μπάνιο. Μόνο το καλοκαίρι κάναμε μπάνιο, στη θάλασσα».

Στα Κόκκινα ο Erol έκανε και τον μεταφραστή στον Διοικητή και ήταν ο σύνδεσμος με τους στρατιώτες του ΟΗΕ. Μετά από παραμονή 15 περίπου μηνών, μια μέρα τον φώναξε ο Διοικητής του και του είπε να φύγει από τη δυτική πλευρά και να πάει στην ανατολική, διότι θα έρχονταν Φινλανδοί ειρηνευτές με πέντε φορτηγά με τρόφιμα που τα έστελνε ο Μακάριος. Έπρεπε να τους δώσει οδηγίες να τα αφήσουν κοντά στη γραμμή αντιπαράθεσης.

Όμως οι υπεύθυνοι των ομάδων διαφωνούσαν και ήθελαν να απορρίψουν την προσφορά του Μακαρίου. Αμέσως ο στρατιώτης του ΟΗΕ τούς ξεκαθάρισε ότι δεν τον ενδιαφέρει, ούτε τι είπαν οι υπεύθυνοι των ομάδων, ούτε τι σκέφτονταν. Αυτός, με βάση τις εντολές που πήρε από τα ΗΕ, θα αφήσει τα τρόφιμα και θα φύγει. Άφησε διαφόρων ειδών τρόφιμα σε μια μεγάλη στοίβα. «Εμείς μείναμε να τα βλέπουμε. Ήμασταν όλοι πεινασμένοι. Όταν ήρθε η νύχτα πλησιάσαμε τα τρόφιμα και μέχρι το πρωί δεν έμεινε τίποτα».

Ο Erol θεωρεί ότι «όλες αυτές οι δυσκολίες μας ωρίμασαν, μας δυνάμωσαν. Σαν φοιτητές δεν πυροβολήσαμε ούτε πουλί, αλλά τώρα υποχρεωθήκαμε να πολεμήσουμε. Μας πολιορκήσαν οι Ε/κ και μας έδωσαν τελεσίγραφο να παραδοθούμε. Οι Ε/κ κανονιοβόλησαν τα Κόκκινα και 15 σκοτώθηκαν. Μετά απ' αυτό ήρθαν τα τούρκικα αεροπλάνα και βομβάρδισαν. Θυμάμαι ότι πριν από τον βομβαρδισμό μας ζητήθηκε να τοποθετήσουμε άσπρα σεντόνια μπροστά μας κατά μήκος της γραμμής αντιπαράθεσης. Αυτό μας ειπώθηκε ότι έγινε για να σηματοδοτήσουμε την περιοχή μας και να μη ρίξουν βόμβες στα Κόκκινα. Θυμάμαι καλά ότι τα αεροπλάνα πετούσαν τόσο χαμηλά που μπορούσαμε να δούμε τους πιλότους. Στην πλευρά που ήμουν εγώ έπεσε μια ρουκέτα σε μια μεγάλη χαράδρα μπροστά μας χωρίς να εκραγεί. Ήρθαν στρατιώτες των ΗΕ και την αχρήστευσαν».

Σκέφτηκε ο Erol ότι κατά την ώρα της μάχης μπορούσε να χτυπήσει ή να σκοτώσει κάποιον συμμαθητή του; «Φυσικά. Μια μέρα φώναξα: “Ρε κουμπάρε. Ποιο είναι το όνομα σου;” “Αντρέας”, απάντησε αυτός. “Και από ποιο σχολείο αποφοίτησες;” “Αγγλική Σχολή”, είπε. Τον ήξερα καλά τον Αντρέα. Ήταν στην τάξη μου. Τον ρώτησα τι γύρευε εκεί και αυτός μου απάντησε: “Τι γυρεύεις εσύ εδώ;”».

Σήμερα ένα πράγμα που αντιπαθεί ο Erol είναι τα εθνικιστικά αισθήματα. Δεν τα εγκρίνει. Τα θεωρεί κακία και μοχθηρία για την ανθρωπότητα, όπως φάνηκε σε πάμπολλες περιπτώσεις στην Ευρώπη τον 20ο αιώνα.

«Οι άνθρωποι εξελίσσονται με τον χρόνο. Κοιτάζοντας την Κύπρο σήμερα βλέπεις ένα λαό διαιρεμένο χωρίς τη θέλησή του. Όσο περνούσε ο καιρός έβλεπα όλα τα καλά των Ε/κ. Για παράδειγμα, ο Αντρέας Μιχαηλίδης καλούσε εμένα και άλλους Τ/κ φίλους σε πάρτι, διασκεδάσαμε και μετά σκεφτόμουν τι ωραία πέρασα με τους Ε/κ φίλους μου. Άρχισα να τους καλώ και εγώ και να διερρωτώμαι γιατί η μοίρα έπαιξε τέτοιο παιχνίδι σ' αυτό το νησί και μας χώρισε. Ήταν πολύ απογοητευτικό αυτό που έγινε το 1964. Προσωπικά δεν αισθάνθηκα μίσος για τους Ε/κ. Ένιωθα ένταση και πάντα έλεγα πόσο θα ήθελα να ζούσαμε όπως ήμασταν στο παρελθόν. Όταν δεν υπήρχε Ε/κ και Τ/κ τομέας. Όταν είχαμε δυνατές φιλίες, όπως τότε στην Αγγλική Σχολή».

**Απόφοιτος, πρώην εκπαιδευτικός και Υποδιευθυντής της Αγγλικής Σχολής Λευκωσίας*

[Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση, Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Ηλεκτρονικά Άρθρα, Δεκαετία 2020-2029, 2023, αφοα, Κοινότητα Αγώνα \(Ομάδα\), Απροσδιόριστη Τοποθεσία](#)

From:
<https://movementsarchive.org/> - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:
<https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:afoa:yucekoy&rev=1726670496>

Last update: **2025/04/20 19:41**